

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО
ПРАВА

**«ПРАВА ЛЮДИНИ В ПЕРІОД
ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ»**

Збірник матеріалів Міжнародної науково-
практичної конференції
(м. Одеса, 3 листопада 2023 року)

2023

*Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» В. С. Загороднього
(наказ № 3559-41 від 01.11.2023 р.)*

Відповідальний редактор – президент Національного університету «Одеська юридична академія», академік НАПрН України, академік НАПН України, д.ю.н., професор, Заслужений юрист України **Ківалов С. В.**

Заступник відповідального редактора – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор, Заслужений юрист України **Аракелян М. Р.**

Укладачі:

Бехруз Хашматулла Набієвич – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»;

Мануїлова Катерина Вікторівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»;

Грушко Мальвіна Валеріївна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»;

Гребенюк Дмитро Олегович – асистент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА».

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Права людини в період збройних конфліктів»: Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 75-й річниці ухвалення Загальної декларації прав людини 1948 р., 3 листопада 2023 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2023. 549 с.

Цибульська Ольга Юріївна
*доцентка кафедри міжнародного та
європейського права Національного
університету «Одеська юридична академія»,
к.ю.н., доцентка, адвокатка*

**ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАННЯ
РІШЕННЯ ІНОЗЕМНОГО СУДУ,
ЩО НЕ ПІДЛЯГАЄ
ПРИМУСОВОМУ ВИКОНАННЮ**

З моменту повномасштабного вторгнення РФ на територію України все більшої популярності набувають ситуації, в яких є необхідним визнання рішення іноземного суду в нашій державі. Така ситуація, перш з все, пов'язана з масовим виїздом громадян України за кордон в пошуках прихистку. Разом із тим, залишаючи статус громадянина України, такі особи, можуть реалізовувати своє право на захист в державі перебування, або в Україні, залежно від виду спірних правовідносин.

Реалізацією такого способу захисту своїх прав, свобод та інтересів в Україні є можливість звернення з відповідним клопотанням до суду в порядку окремого провадження, адже це не суперечить ст. 55 Конституції України [1] та ст. 2 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [2], відповідно до змісту яких кожному гарантовано право захищати свої права та інтереси у суді. А також — ч. 1 ст. 4 Цивільного процесуального Кодексу України (далі — ЦПК України), згідно з якою кожна особа має право в

порядку, встановленому ЦПК України, звертатися в суд за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод та інтересів [3].

Відповідно до ч. 1 ст. 81 ЗУ «Про міжнародне приватне право» в Україні можуть бути визнані та виконані рішення іноземних судів у справах, що виникають з цивільних, трудових, сімейних та господарських правовідносин; вироків іноземних судів у кримінальних провадженнях у частині, що стосується відшкодування шкоди та заподіяних збитків, рішень іноземних арбітражів та інших органів іноземних держав, до компетенції яких належить розгляд цивільних і господарських справ, що набрали законної сили [4].

Процесуальний порядок визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню, регламентується ст.ст. 471 та 472 ЦПК України. Так, відповідно до ч. 1 ст. 471 ЦПК України рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню, визнається в Україні за таких підтав:

- його визнання передбачено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України,

- за принципом взаємності.

Відповідно до ч. 1 ст. 472 ЦПК України клопотання про визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню, подається заінтересованою особою до суду в порядку, встановленому статтями 464 та 466 ЦПК

України для подання клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду, з урахуванням особливостей, визначених цією главою.

Згідно з ч. 2 ст. 472 ЦПК до клопотання про визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню, додаються наступні документи:

- засвідчена в установленому порядку копія рішення іноземного суду, про визнання якого порушується клопотання;

- офіційний документ про те, що рішення іноземного суду набрало законної сили, якщо це не зазначено в самому рішенні;

- засвідчений відповідно до законодавства переклад перелічених документів українською мовою або мовою, передбаченою міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Такий порядок, зокрема, є можливим для застосування в тих ситуаціях, якщо відповідне рішення було прийнято в державі, з якою Україна або перебуває, або не перебуває в договірних правовідносинах. В тих випадках, якщо наша держава не перебуває в договірних відносинах з іншою державою, то застосовуватиметься принцип взаємності. Так, наприклад, між Україною та Німеччиною станом на сьогодні відсутній міжнародний договір, на підставі якого рішення суду Німеччини може бути визнано в Україні, а отже, таке рішення може бути визнане за принципом взаємності.

З урахуванням зазначеного вище можна стверджувати, що виклад цього матеріалу має не тільки теоретичне, але й практичне значення, внаслідок чого він може використовуватися науковцями також в своїй практичній діяльності за наявності останньої.

Джерела:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР// Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.

2. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 07 липня 2010 р. № 2453-VI// Відомості Верховної Ради України. — 2010 р.— № 41. — Ст. 529.

3. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV// Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 40, / 40-42 /. — Ст. 492.

4. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV// Відомості Верховної Ради України. — 2005. — № 32. — Ст. 422.